

Sygn. akt IV Ca 334/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Dorota Curzydło

Sędziowie SO: Mariusz Struski, Mariola Watemborska (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Barbara Foltyn

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2014 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. C.

przeciwko (...) S.A.

w W.

o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego

w C. z dnia 17 marca 2014r., sygn. akt I C 474/12

1. oddała apelację,
2. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda A. C. kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IV Ca 334/14

UZASADNIENIE

Powód A. C. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty. Wnosił również o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż dochodzona kwota stanowi zadośćuczynienie za doznaną krzywdę. Podniósł, iż w dniu 25 lipca 2000 roku miał miejsce wypadek, w którym śmierć poniósł jego brat R. C.. Sprawca kolizji posiadał polisę w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartą z pozwanym. Powód wywodził, iż jako osobie najbliższej wobec zmarłego przysługuje mu zadośćuczynienie w związku z poniesioną krzywdą. Wskazywał, iż nie może się pogodzić ze śmiercią brata, z którym był bardzo mocno związany.

Pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew zakwestionował roszczenie powoda co do zasady i co do wysokości. Zarzucił, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy Sąd nie powinien zasądzać zadośćuczynienia na rzecz członków rodziny

zmarłego, w odniesieniu do zdarzeń przed dniem 3 sierpnia 2008 roku, tj. z okresu poprzedzającego wejście w życie przepisu art. 446 § 4 k.c.

Wyrokiem z dnia 17 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w Chojnicach zasądził od pozwanego (...) S. A. w W. na rzecz powoda A. C. kwotę 15.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty (punkt 1 sentencji) i oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt 2 sentencji). Nadto zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.208,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt 3 sentencji), od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Chojnicach kwotę 844,66 zł tytułem części kosztów sądowych, od których ponoszenia powód został zwolniony (punkt 4 sentencji) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.208,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt 5 sentencji).

Przedmiotowe orzeczenie zostało oparte na następujących ustaleniach. W dniu 25 lipca 2000 roku w miejscowości B. doszło do wypadku, w którym kierujący samochodem ciężarowym marki M. o nr rejestracyjnym (...) – P. Z. - naruszając zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, poprzez kierowanie pojazdem niespranym technicznie, nie dostosował prędkości jazdy do warunków atmosferycznych panujących na drodze, utracił panowanie nad pojazdem, wjechał na chodnik i potrącił pieszego R. C., który poniósł śmierć na miejscu. Sprawca spowodował u pieszego obrażenia ciała w postaci masywnego urazu klatki piersiowej, w tym stłuczenie płuc i krwawienie do dróg oddechowych.

Kierujący pojazdem – sprawca zdarzenia – został wyrokiem z dnia 26 października 2000 roku w sprawie II K 536/00 Sądu Rejonowego w Chojnicach uznany za winnego zdarzenia i skazany na 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat dwóch.

Sprawca kolizji posiadał umowę ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą z pozwanym. Pozwany zawarł z rodzicami powoda dnia 23 czerwca 2004 roku ugodę, na mocy której wypłacił rodzicom powoda kwotę 13.000 zł, stanowiącą odszkodowanie z tytułu szkody osobowej nr (...) z OC komunikacyjnego za pogorszenie się sytuacji życiowej w związku ze śmiercią w dniu 25 lipca 2000 roku ich syna R. C..

Powód A. C. był starszym bratem zmarłego R. C.. Braci łączyła silna więź, od najmłodszych lat ich relacje były bardzo dobre. Gdy zmarły był małym dzieckiem, to powód bawił go w wózku. W czasach dzieciństwa często wspólnie spędzali wolny czas, wyjeżdżali na wakacje do dziadków. Powód kochał brata, to był jego przyjaciel. Był 6 lat od niego starszy. Gdy powód poszedł do wojska, brat podtrzymywał go na duchu, bo była to jego pierwsza rozłąka z rodziną. Na weselu powoda, jego brat był odpowiedzialny za muzykę, za całą organizację. Pomagał powodowi w kupnie pierwszego samochodu. Był ojcem chrzestnym jego starszego syna. Powód dowiedział się do śmierci brata wieczorem. Odebrał telefon i od razu pojechał na miejsce wypadku. Zastał brata nieżyjącego, leżącego na chodniku. Przy nim był ich ojciec. To był dla niego szok. Zobaczył ten samochód, rower, który brat prowadził na chodniku. Musiał się zająć sprawami pogrzebowymi, całym pochówkiem bo rodzice nie byli w stanie.

Od czasu śmierci brata życie powoda zaczęło się zmieniać, „psuć”. Zaczął on nadużywać alkoholu. Zaczął pić alkohol, aby móc w nocy spać i „nie widzieć wypadku”. Śmierć brata była dla powoda olbrzymim szokiem. Obraz leżącego na chodniku brata pozostał mu w pamięci.

Przez nadużywanie alkoholu nie mógł znaleźć pracy. Pogorszyły się jego stosunki z żoną. Próbował się leczyć, ale bezskutecznie. W czasie, gdy brat zginął jego żona była w ciąży z drugim dzieckiem. W młodszym synu powód „widział” zmarłego brata. Przez to zaniedbywał starszego syna. W zeszłym roku – z uwagi na konflikty w rodzinie - orzeczony został w jego małżeństwie rozwód. Przez tą śmierć „stracił” matkę, która też zaczęła nadużywać alkoholu i zmarła. To był dla powoda kolejny szok. Teraz jest sam z ojcem. Utrzymuje z nim słabe stosunki. Mieszka u kolegi w C. i dorabia od czasu do czasu.

Powód korzystał z pomocy psychologa w C. w związku z nadużywaniem alkoholu.

W momencie wypadku brata pracował jako żołnierz nadterminowy w wojsku. Później skończył mu się kontrakt w wojsku i przez długi okres nie pracował. Około roku 2009 pracował w firmie ochroniarskiej, ale pracę stracił z uwagi na problem z nadużywaniem alkoholu.

Przed śmiercią brata, powód bardzo często się z nim widywał – co najmniej raz w miesiącu. Wynikało to z pracy powoda w wojsku w jednostce w N.. Zmarły brat przyjeżdżał też do powoda do C. i u niego nocował.

Brat uczęszczał do liceum, przed śmiercią zdała maturę i starał się o przyjęcie na studia na politechnikę. Po jego śmierci nadeszły dokumenty z Politechniki, że został przyjęty na studia.

To wywołało u powoda dodatkowe mocne przygnębienie, gdyż było to marzenie jego brata - zawsze chciał iść na studia. Powód nie mógł studiować z uwagi na brak pieniędzy.

W chwili śmierci R. C. miał 19 lat. Powód miał wówczas 25 lat.

Przed śmiercią brata powód był zupełnie innym człowiekiem. Po jego śmierci nic mu się nie chciało. Żył z dnia na dzień i nie miał chęci do niczego, „uciekał w alkohol”.

Po wypadku, a zanim zaczął nadużywać alkoholu, powód brał dni wolne w jednostce, aby nie wychodzić na ulice, zamykał się w pokoju i patrzył w telewizor. Miał problemy z zasypianiem. Nie spał po nocach. Później zasypiał po spożyciu alkoholu. Przed śmiercią brata nie nadużywał alkoholu. Ten stan, w którym powodowi „nie się nie chciało” trwał około roku od śmierci brata. Po około miesiącu od wypadku zaczął nadużywać alkoholu.

W chwili obecnej stara się powstrzymać od alkoholu, ale nie zawsze mu się to udaje. Nie pogodził się ze śmiercią brata. Śni mu się, że brat się odnalazł, budzi się wtedy i źle się czuje.

Powód w wojsku miał kontrakt 4 lata, który kończył się w 2001 roku. Po śmierci brata powód zaczął się bardzo kłócić z żoną. W młodszym synu widział swojego zmarłego brata, a starszego zaniedbywał.

Śmierć brata wywołała u powoda zaburzenia emocjonalne. Do śmierci brata prowadził on ustabilizowane życie – założył rodzinę, wykonywał pracę zawodową, miał plany na przyszłość. Po śmierci brata nie potrafił zaadoptować się do nowej sytuacji. Z trudnymi emocjami, myślami, radził sobie przez upijanie się. Nadużywanie alkoholu spowodowało rozpad rodziny, utratę pracy, degradację społeczną. Podejmowane próby leczenia nie były skuteczne. Powód nie ma stałej pracy. Nadal przejawia zaburzenia emocjonalne. Samodzielnie nie był w stanie przepracować uczuć związanych ze stratą brata. Doprowadziło to do „zamrożenia” uczuć, myśli związanych ze śmiercią brata. Powód nie zakończył procesu przeżywania żałoby po jego stracie. Jego funkcjonowanie jest dodatkowo zaburzone przez wtórne następstwa jego reakcji na utratę brata (problem alkoholowy, rozpad rodziny, utrata pracy).

Powód kwalifikuje się do terapii psychologicznej, podjęcia leczenia przeciwalkoholowego, pracy terapeutycznej.

Powód nie potrafił zaadoptować się do nowej sytuacji po śmierci brata.

Sąd I instancji podkreślił, że powyższe okoliczności były w części między stronami bezsporne, dodatkowo dowodzone były dokumentami, co do prawdziwości których nie były składane żadne zastrzeżenia.

Dążąc zgodnie z wnioskiem strony powodowej do ustalenia stanu zdrowia powoda, Sąd Rejonowy dopuścił również dowód z opinii biegłego z zakresu psychologii K. S.. Biegła określiła aktualny stan zdrowia powoda, wpływu śmierci jego brata na zaburzenia emocjonalne, na jego funkcjonowanie w życiu osobistym i społecznym. Wskazała na konieczność poddania się przez powoda terapii psychologicznej, podjęcia leczenia przeciwalkoholowego i dalej pracy terapeutycznej. Z opinii wynika, iż śmierć brata wywołała u powoda zaburzenia emocjonalne, zmieniła jego życie, które wcześniej było ustabilizowane. Śmierć brata spowodowała, iż nie potrafił zaadoptować się do nowej sytuacji. Z emocjami, myślami, radził sobie przez upijanie się. Zaczął nadużywać alkoholu, co doprowadziło do rozpadu rodziny, utraty pracy. Powód nadal przejawia zaburzenia emocjonalne i samodzielnie nie jest w stanie „opanować” uczuć

związanych ze stratą brata, nie zakończył procesu przeżywania żałoby. Funkcjonowanie powoda jest dodatkowo zaburzone przez problem alkoholowy, rozpad rodziny i utratę pracy.

Opinię tę Sąd uznał za wiarygodną i oparł się na niej ustalając stan zdrowia powoda. W jego ocenie była ona rzeczowa, spójna, logiczna, sporządzone w oparciu o fachową wiedzę i doświadczenie zawodowe biegłego. Została przy tym opracowana jasno, przejrzysto i w sposób zrozumiały. Biegła wskazał na podstawie jakich okoliczności ustalenia poczyniła. Swoje wnioski logicznie i przekonująco uzasadniła. Jej ustalenia były jasne, precyzyjne, wywody zrozumiałe i przekonujące. Opinia w powyższym zakresie nie zawierała żadnych sprzeczności. Swoje stanowisko szczegółowo, logicznie i przekonująco uzasadniła. Opinia była weryfikowalna. Została poparta wysoko kwalifikowaną wiedzą sporządzającego ją biegłego, zawierała należycie i prawidłowo uzasadnione wnioski.

Za wiarygodne Sąd Rejonowy uznał również zeznania świadków J. C. (k. 131-132), I. C. (k. 132-133), R. J. (k. 133-134), S. J. (k. 134), J. J. (k. 153-154), I. M. (k.154-155) oraz powoda A. C. (k.71-72). Były one jasne, spójne i logiczne. Ponadto wzajemnie się uzupełniały i stanowiły istotne uzupełnienie faktów wynikających z przedłożonych przez strony dokumentów. Nie zawierały informacji sprzecznych, wzajemnie się wykluczających. Nie kwestionował w żadnym stopniu wskazanych w nich okoliczności również pozwany.

Zeznania te przedstawiają rzeczywisty obraz cierpień powoda doznanych w związku z utratą bliskiej mu osoby.

Sąd I instancji zaznaczył, że wprawdzie świadkowie są osobami bliskimi dla powoda, jednakże sam ten fakt nie może sam w sobie z góry powodować przyjęcia założenia, iż zeznania takie będą stronnice. Sąd nie doszukał się w ich zeznaniach nieprawdy, nie pojawiły się też powody do takiej podejrzliwości.

Wskazał przy tym, iż właśnie powód jako osoba, która cierpień i bólu osobiście doświadczyła, może najwięcej i najlepiej powiedzieć o swych przeżyciach, sytuacji psychicznej, relacjach z ze zmarłym bratem, zachowaniu w różnych sytuacjach życia codziennego.

Podkreślił, iż zarówno zeznania powoda jak i świadków znajdują co do zasady oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym – w tym w opinii biegłego – która uznana została przez Sąd za wiarygodny.

Pozwany ponadto nie wskazał żadnych dowodów, które wiarygodność tychże zeznań mogłyby podważyć.

Kierując się treścią art. 445 k.c., w zw. z art. 446 § 4 k.c. Sąd Rejonowy uznał, że kwota 15.000 zł w pełni odpowiada krzywdzie doznanej przez powoda, na skutek tragicznej śmierci brata.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę takie przesłanki jak stopień natężenia cierpień psychicznych, nasilenie bólu, ogólny stan psychiczny przed i po zdarzeniu. Powód stał się osobą zamkniętą w sobie, utracił pracę, popadł w alkoholizm, doprowadził do rozpadu małżeństwa. Nie wszystkie „dolegliwości” powoda miały charakter tych, które można dostrzec na „pierwszy rzut oka”. Dolegliwości – cierpienia psychiczne związane z wypadkiem utrzymywały się pomimo tego, iż od zdarzenia upływały kolejne miesiące. Dyskomfort w życiu powoda był tym większy, że przed wypadkiem był bardzo mocno psychicznie związany z bratem, miał pracę, rodzinę, nie miał problemów z alkoholem. Zawsze mógł liczyć on i jego rodzina na pomoc brata, a on sam chętnie pomocy bratu udzielał.

O odsetkach ustawowych od przyznanego powodowi świadczenia Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 476 k.c. i art. 14 ustęp 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zasądzając je począwszy od dnia 25 kwietnia 2012 roku, tj. upływu 30 dniowego terminu, od daty doręczenia pozwanemu pisma wzywającego do zapłaty świadczenia.

W pozostałym zakresie – co do żądania odsetek, oraz co do kwoty 15.000 zł powództwo oddalił na podstawie art. 481 § 1 k.c. a contrario i art. 476 k.c. a contrario oraz art. 446 §4 k.c. a contrario.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Wyjaśnił przy tym, że powód wygrał proces w 50%. Na koszty poniesione przez powoda składa się wyłącznie wynagrodzenie pełnomocnika powoda oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa. Powód został bowiem zwolniony od kosztów sądowych w całości.

Na koszty poniesione przez pozwanego składa się również wyłącznie wynagrodzenie pełnomocnika powoda oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa. Koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego Sąd ustalił – zgodnie z § 6 punkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu na kwotę 1.200 zł.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd I instancji zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda A. C. kwotę 1.208,50 zł tytułem kosztów procesu oraz od powoda A. C. na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 1.208,50 zł tytułem kosztów procesu.

Na podstawie art. 113 ustęp 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Chojnicach kwotę 844,66 zł, stanowiącą 50% kosztów sądowych od ponoszenia których zwolniony był powód.

Pozwany (...) S.A. w W. zaskarżył powyższe orzeczenie apelacją w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach 1, 3, 4, 5 sentencji, domagając się jego zmiany, poprzez oddalenie powództwa w całości. Nadto wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania za obie instancje. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie:

- art. 446 § 4 k.c., poprzez jego zastosowanie, podczas gdy nowelizacja tego przepisu, wprowadzająca § 4 umożliwiający zasądzenie zadośćuczynienia po śmierci osoby bliskiej, odnosi się jedynie do zdarzeń, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu po dniu 3 sierpnia 2008 roku;
- art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. i art. 446 § 1 k.c., poprzez zasądzenie odsetek od dnia określenia wysokości zadośćuczynienia przez powoda i wezwania pozwanego do zapłaty, nie zaś od daty wyrokowania;
- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, co skutkowało przyznaniem powodowi zadośćuczynienia w rażąco wygórowanej wysokości.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była przede wszystkim podstawa prawna odpowiedzialności pozwanego, który twierdził, że przed dniem wejścia w życie przepisu art. 446 § 4 k.c., polski system prawa cywilnego nie przewidywał możliwość przyznania zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej. Dopiero wprowadzona zmiana umożliwiła członkom rodziny zmarłego – w jego ocenie - dochodzenie należnego z tego tytułu zadośćuczynienia, jednakże wyłącznie co do zdarzeń, gdy śmierć nastąpiła po dniu wejścia w życie wskazanego przepisu, tj. 3 sierpnia 2008 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego twierdzenia pozwanego, dotyczące braku podstaw prawnych do przyznania zadośćuczynienia bliskim osoby, która zginęła w wypadku samochodowym przed dniem 3 sierpnia 2008 roku są nieuzasadnione w świetle utrwalonego orzecznictwa.

W stanie prawnym sprzed dnia 3 sierpnia 2008 roku, spowodowanie śmierci osoby bliskiej mogło bowiem stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi bowiem dobro osobiste

członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 k.c. (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 314/11 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

W uzasadnieniu uchwały z dnia 13 lipca 2011 roku (III CZP 32/11 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex) Sąd Najwyższy stwierdził, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 roku wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Wprowadzenie do systemu prawnego art. 446 § 4 k.c. nie stanowi o powstaniu roszczeń o zadośćuczynienie w przypadku śmierci osób bliskich dopiero od momentu jego wejścia w życie, niewątpliwie zaś ułatwia dochodzenie tego roszczenia. Jednakże w przypadku osób, których dobro osobiste w postaci więzi rodzinnej naruszone zostało czynem niedozwolonym, który miał miejsce przed wejściem w życie tego przepisu, jedyną podstawą ich roszczeń o zadośćuczynienie jest przepis art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24. k.c. (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 września 2012 r., I ACa 739/12 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 20 grudnia 2012 roku (III CZP 93/12 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex), art. 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych nie wyłącza z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c.

Skoro bowiem posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu szkodę, której następstwem jest między innymi śmierć, to w ramach zawartej umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel przejmuje odpowiedzialność sprawcy, taka jest bowiem w ogóle istota ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej i ani z przepisów ustawy, ani z umowy nie wynika, by odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkodę w postaci naruszenia dóbr osobistych osób najbliższych osoby zmarłej, wywołane śmiercią na skutek wypadku spowodowanego przez kierującego pojazdem mechanicznym, za którą on sam ponosi odpowiedzialność, była wyłączona (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 września 2012 r., I ACa 739/12 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

Zakresu odpowiedzialności ubezpieczyciela za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. nie wyłączał również przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2012 r., III CZP 67/12 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

W przedmiotowej sprawie wypadek drogowy, w wyniku którego zginął brat powoda miał miejsce w dniu 25 lipca 2000 roku. Oznacza to, że w świetle zaprezentowanych wyżej rozważań, jego roszczenia wobec pozwanego są uzasadnione treścią art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. Strona pozwana nie kwestionowała nigdy, iż sprawca opisanego wyżej wypadku wykupił u niej polisę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego. Nie zaprzeczyła również, temu, że ochroną ubezpieczeniową objęte zostało zdarzenie z dnia 25 lipca 2000 roku. Wobec powyższego uznać należało, że pozwany ubezpieczyciel przejął na siebie odpowiedzialność cywilną za szkodę wynikłą ze zdarzenia objętego ubezpieczeniem we wszystkich jej aspektach – w tym także za krzywdę w postaci naruszenia dóbr osobistych osób, których bliski poniósł śmierć na skutek wypadku, spowodowanego przez kierującego pojazdem mechanicznym, za którego pozwany ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w oparciu o zawartą umowę ubezpieczenia OC. Należy w tym miejscu dodać, że będąca konsekwencją opisanego wyżej wypadku drogowego śmierć R. C., niewątpliwie doprowadziła do naruszenia dobra osobistego powoda w postaci więzi braterskiej i prawa do życia w rodzinie. Wobec powyższego zdaniem Sądu Okręgowego pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki zaistniałego zdarzenia, z tym, że odpowiedzialność ta nie jest oparta na treści art. 446 § 4 k.c., jak to wskazał to Sąd I instancji, lecz na treści art. 448 k.c.

Sąd Okręgowy akceptuje stanowisko Sądu I instancji w zakresie wysokości przyznanego powodowi zadośćuczynienia. Zasądzona kwota uwzględnia bowiem wszystkie aspekty przedmiotowej sprawy oraz utrwalone w orzecznictwie wytyczne w zakresie miarkowania zadośćuczynienia - dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji, uzależnienia od alkoholu), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 16 października 2012 r, I ACa 435/12 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

Należało podzielić także pogląd Sądu I instancji w zakresie, w jakim orzekł on o kwestiach odsetkowych w niniejszej sprawie. Generalnie należy mieć na uwadze, że powód dochodzi roszczeń kompensacyjnych, które są wymagalne z chwilą wezwania do zapłaty. Chwila ta może podlegać modyfikacji, zgodnie z przepisami art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.). Jednak zważyć należy, że w niniejszej sprawie nie istniały okoliczności, które uzasadniałyby odroczenie z wypłatą dochodzonego świadczenia głównego aż do momentu wyrokowania przez Sąd I instancji. O dacie początkowej świadczenia odsetkowego przy zasądzeniu zadośćuczynienia decyduje to, na jaką datę ukształtował się stan faktyczny będący podstawą oceny wysokości przedmiotowego świadczenia. O ile stan taki został ukształtowany w dacie wezwania do zapłaty, a co za tym idzie - wysokość zadośćuczynienia jest oceniana z odwołaniem się do tych okoliczności faktycznych, to odsetki należą się od daty wezwania do zapłaty. O ile jednak podstawą oceny są także okoliczności faktyczne, które miały miejsce pomiędzy datą wezwania do zapłaty a datą wyrokowania, to odsetki należą się do daty ustalenia wysokości zadośćuczynienia przez Sąd (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 listopada 2012 r., I ACa 1107/12 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

W ocenie Sądu Okręgowego powód prawidłowo zatem określił termin, od którego należy liczyć opóźnienie pozwanego w wypłacie mu świadczeń pieniężnych. W konsekwencji słusznie Sąd Rejonowy zasądził dochodzone pozwem zadośćuczynienie od daty wskazanej w pozwie – mającej na uwadze datę wezwania pozwanego do zapłaty. W konsekwencji brak jest podstaw do przyjęcia, że dochodzone zadośćuczynienie winno zostać zasądzone dopiero od daty wyrokowania w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy w pełni akceptuje przy tym stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 24 lutego 2012r. sygn.. akt IA Ca 83/12 , z którego wynika, że nie można podzielić argumentacji, że skoro świadczenie z art. 446 kc należne uprawnionym mają charakter uznaniowy to należne im odsetki winny być zasądzone dopiero za okres od dnia orzekania przez Sąd I instancji.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, mocą art. 385 kpc, orzekł, jak w pkt 1 sentencji o oddaleniu apelacji, jako bezzasadnej.

W pkt 2 Sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 108 § 1 kpc o kosztach postępowania, przy uwzględnieniu zasady odpowiedzialności za wynik procesu wyrażonej w przepisie art. 98 § 1 kpc oraz § 12 ust. 1 pkt 1) w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).